

18

P. 46. 48.

Pr. 15. num. 42.

1639/14

21

DISPUTATIO JURIDICA,
DE

DEPOSITO,

Quam

D. O. M. A.

Magnifico & Nobilissimo JCTORUM Ordine in
Celeberrima SALANA, consentiente
& approbante,

PRÆSIDE

VIRO

Amplissimo, Consultissimo, Excellentissimo

DN. ERASMO UNGEPAUERO,

JCTO eminentissimo, Antecessore hujus Aca-
demie Celeberrimo, Consiliario Saxonico gravissimo, Curie
Provincialis & Scabinatus Assessore dignissimo, Pa-
trono, Promotore, ac Præceptore suo omni
honoris & observantia cultu æter-
num profequendo,

Publice ventilationi

In Acroaterio Jctorum

ad d. IX. VIIbr.

exponit.

**PAULUS Pöhler / ALTDORPHINUS
NORICUS.**

JENÆ

Imprimebat ERNESTUS Steinmann/

M. DC. XXXIX.

43

P. 269

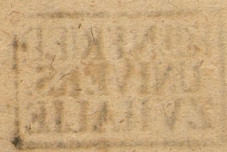

10.

DEPOSITO

DEPOSITO
C. O. M. A.
P. R. E. S. I. D. E.

DEPOSITO
C. O. M. A.
P. R. E. S. I. D. E.

UNIVERSITÄT SACHSEN-ANHALT
MAGDEBURG

UNIVERSITÄT SACHSEN-ANHALT
MAGDEBURG

ΣΥΝ Τῷ ΟΙΩ!

DISPUTATIONIS

De

DEPOSITO,

POSITIO I.

Depositum 1. est cōtractus 2. realis, 3. quo res alicui custodienda committitur, ut eandem quandocunq; deponenti placuerit, gratis restituat. 4.

1. Depositum ex eo dictum est, quod ponitur. Præpositio enim DE auget depositum, ut ostendat totum fidei ejus esse commissum, quod ad custodiam rei pertinet, ut testatur Ulpianus in *l. 1. pr. ff. de posit.* Vocatur autem aliàs *Commendatum*; ut hæc tria deponere, commendare & custodiendum dare hîc promiscuè accipiuntur *l. Luc. Titius 24. & l. Publ. Mavia 26. pr. ff. h. 2. l. is penes quem 6. & l. cum hereditas 9. C. cod. l. 136. ff. d. V. S.* Nec unò modò solet usurpari: Quandoq; enim pro re abjectâ & desperatâ, uti apud Cicer. legitur: *Itaq; mihi videor magnam & maximè agram, & propè depositam Reipubl. partem suscepisse.* Quandoq; etiam pro demolitione ac destructione, ut in *l. metum 9. S. 2. ff. quod met. caus. l. sed & loci 4. S. 3. ff. fin. regund. l. sicut 8. pr. ff. si seruit. vindic. l. cum qui 23. S. fin. ff. d. usurpat. & usucap. l. 2. S. si quis 17. ff. ne quid in loc. public. & c.* Quandoq; pro contractû, quo quis penes amicum

A 2

quid

- quid deponit, ut illud afferret, & custodiat : Quæ significatio, rejectis duobus prioribus, hujus loci est propria. (2) Contractum esse depositum patet ex *l. contractus 23. ff. d. R. J. S. 2. in fin. J. d. J. N. G. & C.* ubi expressè affirmatur, quod omnes penè contractus, ex jure gentium introducti sint, ut emptio. Venditio, locatio conductio, societas depositum, &c.
3. (3) Contractū realem esse probatur disertè per *S. 3. ibi. re obligatur. J. quib. mod. re contrab. oblig. & l. 1. §. 5. ibi. re nobis tenetur ff. d. O. & A.* Dicitur autem realis, non quòd consensus omninò in isto deficiat, sed quòd principaliter, & potissimùm re ineatur; ita, ut nuda conventio non sufficiat ad obligationem producendam (quemadmodum fit in aliis quibusdam contractibus) nisi simul res tradatur *arg. l. si tibi 17. pr. ff. d. pact.* (4) Reliqua, quæ ad ulteriorem definitionis faciunt explicationem, infra *sub posit. §. & 7.* pro instituti ratione, ingeniiq; tenuitate examinabimus.

II.

Genera depositi tria à Dd. constitui solent: 5. Simplex seu privatum: Sequestrium, quod est rei litigiosæ à pluribus facta depositio: & Judiciale, quando scilic. debitor creditori suo offert pecuniam debitam, eamq; creditore recusante in locum publicum deponit. §.

5. E quorū numero sunt Schneidvv. *ad S. præterea 3. J. quib. mod. re contrab. oblig. Mynsing. ibid. n. 5. cum seqq. & alii.* (6) Nos, cum temporis & instituti ratio non permittit, de omnibus differere, primum tantum proponere, constituimus.

III. Cau-

III.

Causa autem efficiens remota depositi hujus est jus gentium : 7. Propinqua verò consensus contrahentium & cum traditione rei conjunctus.

7. d. §. 2. *J. d. J. N. G. & C.* ubi expressè juri gentiù adscribitur. (8) Nullus enim est contractus, qui non consensum habeat *l. 1. §. 3. ff. d. pact.* propterea, nisi animus, utriusq; consentit, contractus ad effectum perducì nequit *arg. l. in omnibus 55. ff. d. O. & A.* Additum autem est : cum traditione rei conjunctus ; ad differentiam reliquorum contractuum, qui solo perficiuntur consensu. In hoc enim nostro contractu nõ sufficit solus contrahentium consensus, sed & interventus rei desideratur : quò cum præcipuè perficiatur, re contrahi depositum dicitur *in §. 3. J. quib. mod. re contrah. oblig.* Et si convenerit tantum ut res deponeretur, nec tamen tradita fuerit, nondum est depositum. *Ampl. D. 2. Rittersh. p. m. ad d. §. 3. J. eod.*

IV.

Deponere & apud se deponi permittere possunt omnes, qui liberam de rebus suis disponendi habent facultatem, ac intellectu & consensu non destituuntur. 9.

9. Cum enim quilibet sit rerum suarum moderator & arbiter *l. 21. C. mandat.* Ideò regulariter omnes, rectè deponere, alienare, & quocunq; velint modò, de iisdem disponere posse, nulli dubitamus *arg. l. 2. ff. si à parent. qui manumiss. l. 9. C. d. Jud. & Cælic. l. 7. ff. d. relig. & sumpt. funer.*

Excipiuntur tamen quædam personæ, & à deponendi negotio depelluntur, vel Naturâ 10. vel Lege. 11.

10.

10. Naturâ deponere prohibentur, I. INFANTES: Cùm enim nullum planè sensum, *l. quamvis 32. §. 2. ff. d. A. V. A. P.* nullumq; intellectum habeant §. *pupillus 9. J. d. inutil. stipulat.* nihil sciant, vel discernant *l. pupillus 9. ff. d. A. V. O. H.* & furiosis similes ac proximi sint *l. 1. §. huic proximus 13. ff. d. O. & A.* sequitur, nec contractum eos inire, nec res suas commodè deponere posse. II. FURIOSI: Nullum namq; negotiũ contrahere possunt; quoniam omni intellectu, *l. Divus 14. ff. d. offic. presid. sensu, l. si cum 22. §. si maritus 7. ff. solut. mar. iudicio l. cum prater 12. §. 2. ff. d. iudic. menteq; destituuntur §. 1. J. quib. non est permis. sac. test.* non intelligunt, quid agunt §. *furiosus 8. J. d. inutil. stipul.* imò planè loco absentium *l. ubi 124. §. 1. ff. d. R. J. dormientium l. 1. §. 3. ff. d. A. V. A. P.* & quiescentium habentur *l. 2. §. 3. ff. d. iur. codicill.* Ideoq; nemo, nisi & is paulatim furere incipiat, illos contractum depositi celebrare posse, affirmabit. Quod tamen de ejusmodi furiosis, qui continuâ mentis alienatione, perpetuoq; laborant furore, accipiendum est. Aliud autem dicendum de iis, qui certa, distincta, & dilucida habent intervalla; & depositum eisdem contrahere posse, expeditum est. III. PRODIGI: quia & hi, quod ad bona eorum attinet, furiosum faciunt exitum *l. his qui 12. §. 2. in fin. ff. d. tutor. & curat. dat.* & neq; tempus neq; finem expensarum habent, sed bona sua dissipando & dilapidando profundunt, ut loquitur Ulp. *in l. 1. pr. ff. d. curator. furios.*

105.

rios. IV. PUPILLI: Hactenus videlicet, ut ipsi ob-
ligentur, quoniam nullum plenum animi judi-
cium habent, d. s. r. J. quib. non est permis. fac. test. &
neq; scire, neq; discernere possunt, non magis ac
furiosi d. l. 9. ff. d. A. V. O. H. ac planè pro absentibus
habentur l. s. pupillus 10. ff. quib. ex caus. in poss. car. Il-
li verò, qui cum pupillis contrahunt, obligantur
pr. tit. J. d. auctorit. tutor. Atq; ita ex uno tantùm
latere constat depositum l. Julianus 13. S. si quis 29.
ff. d. action. empt. & vendit. Quod si tamen Tuto-
rum accedat auctoritas; nullum dubium est, quin
rectè contrahant atq; deponant. arg. l. obligari 43.
ff. d. O. & A. & l. 5. ff. d. R. J. V. MINORES per l. 3.
C. d. in integr. restitut. minor. quia fragile admodum
& lubricum hujusmodi atatum est consilium, mul-
tis captionibus suppositum, multorumq; insidiis
expositum, docente Ulp. in l. 1. ff. d. minor. & alieno
in rebus suis administrandis egent auxilio, teste
Justin. in s. item major 13. J. d. excusat. tut. vel curat.
Quod tamen cum limitatione est intelligendum. :
Aut enim habent Curatores vel non: Priori casu
absq; istorum auctoritate & consensu rectè à depo-
sito arcentur: Posteriori verò, eum nimirù ipsis
Curatores nulli sint, contractum quidem celebra-
re possunt, attamen restitutionis in integrum be-
neficio gaudent d. l. 3. C. d. in integr. restit. minor.
(II) Quales sunt servi pœnæ, qui ob crimen ali-
quod commissum ad mortem damnati sunt: Hi e-
nim, quantum ad actus Civiles attinet, mortui cen-
sentur. Vid. Myns. Schneidvv. ad s. pœna servus 3. n.
2. & seqq. J. quib. mod. jus patr. pot. solv. Deportati,
quia & hi quoad jus Civile pro mortuis habentur,
Schneidvv. d. loc. Et similes aliæ personæ, quas re-
cenbere institutum nostrum non patitur.

VI. Ma-

Materia depositi sunt res, 12. tam propria, quàm alienæ. 12.

12.

12. Omnes enim res, quæ sub factum, custodiamq; hominis cadunt, rectè deponuntur *l. 31. ff. h. t. Welenb. in π. ff. h. t. n. 14.* Quod de rebus dictū fuit, id Dd. ad res tantum mobiles restringunt, & depositum in res immobiles non cadere arbitrantur. Contrà Gœdd. & alii res quoq; immobiles verè & propriè deponi posse asserunt. Cui sententiæ & nos ad stipulamur: I. quia objectum depositi indefinite constituitur in vocabulo rei *l. 1. §. 1. ff. h. t. n.* Rei autem appellatione tam res mobiles venire, quàm immobiles, patet *ex l. rei 23. ff. d. v. s.* II. Ita argumentamur: Quæcunq; res possunt custodiri, eadem quoq; deponi *l. 1. pr. ff. h. t.* quia deponere nihil aliud est, quàm custodire & fidei alicujus commendare *l. Lucius Titius 24. ff. eod.* At res immobiles posse custodiri, probatur expressè *per l. custodiam 3. l. si vendita 11. ff. d. peric. & commod. rei vend. & l. 5. §. 5. ff. commodat.* III. Quæcunq; res possunt sequestrari, eadem & rectè deponi: quia sequestrum est species depositi *l. licet 17. §. 1. ff. h. t.* sed res etiam immobiles sequestrari cōstat *ex c. 1. extr. d. sequestr. poss. & fruct. E. & rectè deponi. Adde Ampl. Consult. & Excell. Dn. Præsidentem, Promotorem & Patronum meum omni honoris & observantia cultu prosequendum Ex. Justin. 10. q. 6. in Ajo. & Gœdd. de sequestrat. in Rubr. n. 10. & seqq. aliquot. (13) d. l. 31. §. 1. Nihil namq; in depositarium transfertur *l. 17. §. 1. ff. h. t.* Imò fur quoq; rem furtivam, & prædo spolia sua, rectè deponunt *l. 1. §. si prædo 39. ff. d. t. in tantum,* ut etiam depositarium rem depositam restituere nolen-*

13.

nolentem actione depositi conveniri possint *l. non
ab judice 64. ff. d. judic.* Nisi tamen apud verum rei
dominum deposuerint: tunc enim is ex deposito
non tenetur *l. qui rem 15. ff. h. t.* Ratio redditur à JC.
Tryphonino, quia non esset ex bonâ fide, si rem su-
am dominus prædoni vel furi restituere compelle-
retur *d. l. 31. s. 1. in fin. Wesenb. in π. ff. h. t. n. 4.*

VII.

Forma in eo consistit, ut depositarius rem
depositam custodiat, 14. eamq; in specie, 15.
quando deponens voluerit, 16. gratis 17. re-
stituat.

14. Nam quodcunq; alicui datur in deposti-
tum, dari debet ad custodiendum, ita, ut neq; usus,
neq; possessio, neq; dominium in depositarium ca-
dat. Non usus: quia sic differt à Commodato, in
quo præcipuè traditur res utenda, ut apparet *ex l. 1.
s. 1. l. ad eos 19. & l. fin. ff. commodat.* Non possessio:
quia in hoc differt à sequestratione *l. 17. s. 1. ff. h. t.*
Non dominium: Inde enim nascitur differentia
inter mutuum, in quo dominium transfertur *pr. J.
ibi. accipienium fiant. quib. mod. re contrh. oblig.* Sed
quid dicendum, si depositarius rem invito depo-
nente contrectaverit, inq; usum suum converte-
rit? Hanc quæstionem decidit JC. Paulus *in l. si sa-
culum 29. ff. h. t.* ubi talis proponitur casus: Sem-
pronius, qui ob res & negotia sua expedienda ali-
quandiu absuturus erat, apud Cajum deponit in
arcâ clausâ & obsignatâ 500. florenos, rogatq; eun-
dem, ut arcam istam tamdiu, donec redeat, custodi-
re velit. Cajus annuit, & arcæ istius clausæ & obsi-
gnatæ custodiam suscipit. Reversus autem Sempro-
nius

B

nus

14.

nus cum repetere vellet à Cajo arcam suam, reperit, eam non tantum effractam, sed etiam pecuniam inde ablatam esse, quam Cajus invito & inscio deponente in suos usus convertit. Quæritur quid juris? Et respondet J.C. Paulus, eum non tantum contra naturam contractus egisse, sed insuper, quia rem invito dominò contrectavit, furtum commisisse; & sic Sempronium & furti & depositi actionem rectè adversus eundem instituere posse. *Adde l. 3. C. eod.* Et hoc procedit, etiam si nulla expressa fuerit mentio facta custodiæ; quia contractus hujus natura id exigat, quæ tantum in custodiâ merâ & solâ consistit. (15) Requiritur porrò rei depositæ in specie restitutio *d. s. 3. ibi. quia & ipse de care, quam accepit, restituendâ tenetur. J. quib. mod. re contrah. oblig.* Ut si pecunia apud aliquem fuerit deposita, eaq; clausa & obsignata, apparet deponentem hoc agere voluisse, ut ipsum corpus reddatur *arg. d. l. 29. & l. 3. C. eod. Treutl. vol. 1. D. 26. §. 6. lit. A.* Accidit tamen interdum, ut non eadem res in specie, sed in genere restituatur; quando videlicet quantitas non obsignata fuerit deposita, tunc enim tacitè hoc actum videtur, ut reddatur tantundem: quia aliàs deponens rem vel clausisset, vel obsignasset: Et sic ne furtum quidem committit, eum utatur istâ pecuniâ domini voluntate, dummodò deponenti alia res vel pecunia ejusdem bonitatis & quantitatis restituatur. Idem dicendum est, si postea convenit, ut depositarius re utatur: Quamvis enim in his & similibus casib; termini depositi excedantur. Lex tamen contractus servanda est *l. Luc. Titius 24. in fin. & l. 25. §. 1. ff. h. t.* cum nihilominus sit & maneat depositum: quia initium & voluntas con-

contrahentium inspicienda est arg. l. 1. §. si convenit
6. ff. eod. neq; locatio aut mutuum contra intentio-
nem agentium inducitur, nisi ipsimet mutuum ef-
se voluerint l. 1. §. si pecunia 34. l. 7. §. fin. ff. h. t. & l.
non omnis 19. ff. d. reb. cred. Wesenb. d. locon. 5. Quod
Dd. appellare solent depositum irregulare, Nobiliss.
Dn. Frantzk. Ex. 9. q. 8. & Bachov. ad Tr. d. vol. 1. D.
26. 0. 6. & 7. (16) Restitui insuper debet res, quan-
docunq; deponenti placuerit l. 11. C. h. t. ubi Justi-
nianus Imp. expressè hunc rescribit in modum : *si
quis vel pecunias, vel res quasdam per depositionis acceperit
ritulium : eas volenti ei, qui deposuit, reddere illico
(infra in ead. l. habetur quàm celerrimè, & s. 1. quàm
ocysimè) modis omnibus compellatur.* Quod etiam
constituit Magnif. Nobiliss. & Prudentiss. Senatus
Imperialis & Liberæ Reip. Noribergensis, in Refor-
matione tit. Von hinderlegten Gütern XV. L. 2. *cujus
verba hæc sunt: So einer von dem andern ein Haab oder
Gut zu getrewer Hand in seine Verwahrung annimbt/
der soll dasselbig Gut dem Hinderleger auff sein ersor-
dern wiederumb vnverzüglich vnd sonst niemand an-
ders zustellen vnd einantworten.* Eo autem loco re-
stitui debet, in quo sine dolo malo res deposita est.
Quod si verò aliò rem desideret depositor: sumptu
ejus id fieri æquū est: sive ab initio conventū sit de
loco, sive non. l. si in Asia 12. pr. & §. 1. ff. h. t. Potest
autem res alterius custodia tradita reperti, vel sta-
tim atq; deposita fuit l. 7. §. est autem 22. ff. h. t. ni-
hilq; refert, etiamsi de certo tempore fuerit con-
ventum: Deponentis enim gratiã contractus hic
initur, qui revocare & mutare istum pro arbitrio
suo prohibendus non est. Wesenb. d. t. n. 7. Adeò
autem res in eadem specie restituenda est, ut ne

16.

B 2

com.

compensatio quidem, vel deductio, aut doli ex-
ceptio deponenti possit objici per d. l. II. in verbis
nullamq; compensationem, vel deductionem vel doli ex-
ceptionem opponat. &c. Et hoc quoq; constitutum
est in prædicta Reformat. §. Vñ ob der Inhalter auff er
forderung des hinderlegten Guts einige compensation
vnd Vergleichung fürwenden / vnd sagen wolte / das
hinderlegte Gut were nicht des Hinderlegers eigen / da-
mit / soll er nicht gehört / enthebt / noch entschuldigt wer-
den. Acriter hic inter Dd. controversi solet: AN-
depositarius ob expensas, ad depositum conservan-
dum factas, possit illud retinere, donec ipsi satisfi-
at? Nobis negantium placet opinio per sapiens alleg.
l. II. C. h. r. ubi res deposita, quam celerrimè, sine ali-
quo obstaculo sunt restituenda. Quibus verbis, (ut
opinamur) nihil aliud indicare voluit Imp. quam
ut res deposita sine ullà exceptione restitueretur.
Quicumq; enim rem quam celerrimè & sine aliquo
obstaculo restituere debet, ille certè expensas, aut
alia, moram restituendi causantia, prætere-
re non poterit: nam hoc non esset, quam celerrimè,
& quam ocyssimè restituere. Deinde ne doli qui-
dem exceptio in h. l. II. admittitur. Quid autem
exceptio expensarum aliud est, quam dolum de-
ponentis arguere, si rem petat, & sumptus non re-
fundat. Præterea frustra instituta fuisset actio de-
positi contraria; quia si hoc concederetur, ut quis
ob impensas retineat depositum, inutilis planè fo-
ret ista actio, quod non permittendum. Et hanc
quoq; sententiam amplectuntur Magnificus Dn. A-
rum. p. m. Ex. 12. b. 6. Ampliè. & Consultiè, Dn. D.
Ludvvell JC. celeberrimus, Pand. & Feud. Prof. in in-
slyta Acad. Altorfina Publ. &c. Promotor & Præceptor

meus observanter honorandus in not. ad π. Wesenb. ad
h. r. in verbis : sine ulla mora. Treutl. d. D. 20. §. 5. lit.
C. (17) quia interveniente mercede non amplius
manet depositum, sed fit locatio conductio, vel al-
lius contractus innominatus. Vid. l. r. §. 8. & 9. ff. h.
r. §. fin. l. d. mandat. Quod si tamen honorarium
aliquod à deponēte ob præstitæ custodiæ remunera-
tionem acceperit, illud contractum hunc non
innovat ac immutat l. 2. §. 24. ff. vi bon. raptor. Treutl.
d. D. 20. §. 1. lit. E.

17.

VIII.

Finis est, ut res deposita custodiatur. 18.

18.

18. Quoniam nullum alium ob finem res de-
ponitur, quàm ut custodiatur : Ideoq; quia non
semper & ubiq; rerum nostrarum possumus esse
custodes, alterius imploramus auxilium, ut iis eas-
dem custodiat atq; asservet, quemadmodum supra
quoq; sub num. 14. attigimus.

IX.

Effectus hujus contractus est in actione
directâ, & contrariâ : Directa 19. datur de-
ponenti, 20. adversus depositarium, 21. in
simplum 22. ad depositum restituendum 23.

19. Actio depositi directa dicitur, quando de-
ponens adversus eum, apud quem res deposita est,
agit, ut eandem sibi restituat. l. r. ff. & C. h. r. (20)
Ei scilicet, qui rem suam vel alienam, suo tamen
nomine, custodiendâ dedit d. l. 1. §. si interrogavero r. ff.
h. r. Nec interest, pater an filiusfam. sit l. Julianus
19. ff. eod. fur vel prædo d. l. 1. §. 39. nisi tamen hi
apud verû deposuerint dominum, adversus quem
agere nullò modò possunt d. l. 15. & nos supr. sub

19.

20.

B 3

posis.

posse. 6. n. 13. Quod de deponente dictum, id ad heredes quoq; ejusdem rectè extenditur *d. l. r. §. hæc actio 19.* Quomodo verò illi agere possint, & quibus sit restituenda res, docet *l. r. §. si pecunia 36. ff. h. t.*

21. (21) Qui nimirum rei custodiam in se suscepit, & apud quem res deposita fuit. Quid, si depositarius, moriatur, antequam res restitueretur, Anne adversus heredes quoq; institui potest actio? Et Respond. quod sic, *per l. si hominem 7. s. r. ff. h. t.* quia omnes actiones, quæ ex contractibus descendunt, in heredes rectè dantur *l. ex contractibus. 49. ff. d. O. & A.* quatenus videlicet rei persecutionem continent: Nam quatenus ea nonnunquam & pœnam persequuntur, adversus heredem non competunt, nisi is de proprio dolo conveniatur *§. 17. l. d. Action. & d. l. r. §. r.* Non levis momenti quæstio est, SI depositarius rem fidei suæ traditam vicissim alteri custodiendam dederit, contra quem deponens agere depositi actione possit? R. adversus secundum frustra actionem instituet, quia nihil cum eo de deponenda re contraxit *arg. l. ii. ff. d. O. & A.* Adversus primum autem (modò iste dolum vel culpam non commiserit) nihil aliud intentare potest, quàm ut actionem suam depositi, quam adversus secundum depositarium habet, ipsi præstet *l. si is 16. ff. h. t.*

22. *Add. Ampl. Dn. Rittersh. ad L. 23. c. 3. d. R. l. (22)* Regulariter scilicet *d. l. r. §. r.* Aliud dicendum, quando quis tempore necessitatis, & metu imminentis periculi, puta incendij, tumultus, ruinæ ac naufragij, deponit: tunc enim ob inficiationem, rectè in duplum datur; ut rem depositam, & pœnam simul (rei æstimationem) persequatur. Ratio autem, cur hoc in casu in duplum agatur, elici potest

est ex d. l. r. s. merito 2. quoniam qui ob necessitatem
ingruentem, subitamq; vim deponit, non eligere
statim talem poterit amicum, cui tutò & fideliter
rem suam commendet, ideoq; nihil ipsimet tunc
imputari poterit, qui electionis integram non ha-
buit libertatem. Wesenb. d. loco n. 10. Concordat
etiam in hoc supra laudata Reform. Norib. d. iir.
xv. l. v. So iemand in sorglichen Auffläuffen / Sewer /
Wasser oder dergleichen Noth zu einem andern etwas
stöhret / vnd zubehalten vertrawet / vnd der Annehmer /
oder sein Erb / der davon ein Wissen hett / solches her-
nach für festlich verleugnen / vnd dessen oberwiesen wü-
de / So soll er dem Hinderleger zusampe den gestöhne-
ten / vñ eingegebenen Gut / noch so viel als es werth
ist / zubezahlen vnd zuerstatten / schuldig / auch der
Dbrigkeit (En, arbitraria insuper poena à magistratu
puniri solet) ihme nach Gelegenheit der Sachen zus-
straffen / vorbehalten seyn. Illud & hic discuti solet:
UTRUM præter hos IV. casus, etiam ad similes,
ubi videlicet eadem necessitatis militat ratio, (v. g.
quando quis ob subitum terrorem vel incursum
hostium latronumve deponat,) actio ista in duplū
extendi possit? Affirmari solet per c. prima autem. §.
2. vers. sed quia natura 2. F. 24. Nec magni momenti
esse putamus, quod regerit Joh. Fab. ad §. 17. n. 5.
l. d. A. allegatus à Schneidvv. ibid. n. 34. illud videl. in
pœnalib; fallere; & propterea ad casus nō expressos
extendendum non esse: Contrariū namq; patet ex
d. cap. ex quo satis dilucidè colligitur, quod etiam
in pœnalibus, ob similitudinem & identitatem ra-
tionis rectè fiat extensio: Add. Schneidvv. d. loc. &
num. Extra hos verò casus in simplū tantū com-
petit actio; quia qui negligentī amico rem tradit
custo.

custodiendam, non ei, sed suæ ipsius facilitati id imputare debet *d. S. præterea 3. l. quib. mod. re contrah. oblig. (23)* Quandocunq; ipsi placuerit, potest agere deponens, cum depositarius reposcenti rem suam neget; Ad eò autem statim reddi debet, ut nihil obster, etiam si à depositore certum fuerit adjectum tempus: V. G. Depono apud te Centum, quod nõ, nisi post mortem meam, reddes; Mutare enim voluntatem meam non prohibeor, & rem etiam si ita contractum fuerit, repetere *l. 1. S. si deposuero 45. cum S. sq. ff. b. t.* Nisi tamen justam dilationis prætendat causam, ut puta, si res sit deposita in provincia, & vel ita reclusa, ut reddendi non sit facultas *d. l. 1. S. est autem 22. Oldendorp. class. 4. act. 23. pag. m. 548. Vult. 2. l. R. s. n. 27.* Et restitui debet cum fructibus, accessionibus, & omni causâ: Bonæ fidei enim venit, ut cujus quæq; res sit, eum etiam singula rei sequantur emolumenta *l. 1. S. & id eò 24. b. t.* Sed quid, si depositarius in morâ fuerit, quominus depositum petenti restituat deponenti, ANNE Usuræ propter moram istam factam rectè peti possunt? Quod affirmat Imper. Gordianus *in l. 2. C. h. t. n.* & J. C. Paulus *in l. 29. S. 1. ff. eod.* Petuntur enim non propter lucrum deponentis, sed quia depositarius in morâ est, quominus præster id, quod præstare debuisse *arg. l. cum quidam 17. S. si pupillo 3. in fin. ff. d. usur.* Idem dicendum, si depositarius rem vel pecuniam in usus suos invidè deponente converterit *per l. 3. & 4. C. d. t. depos.* Vel, si ita inter contrahentes convenit, ut depositarius utatur pecuniâ: Nam & hic ob moram commissam in usuras cõdemnandus est *l. 25. S. 1. ff. b. t.* Quandoq; tamen datur non ad rem ipsam persequendam, sed ejus tantum æstimationis

mationem. E. G. Titius apud Sempronium deposuit vestimenta, & duos equos; qui, antequam repeteret Titius, diem suum obiit, instituitq; omnium bonorum suorum heredem Cajum: Hic adit post mortem defuncti hereditatem, nesciens quidquam penes eum esse depositum, & vestimenta unâ cum equis, tanquam res testatoris proprias, distrahit, aliiq; vendit. Post aliquot præterlapsos dies, cum Titius expertus esset, Sempronium diem suum obiisse, adit heredem Cajum, ab eoq; petit, ut vestimenta & equos, quos non ita pridem apud Sempronium deposuerat, restituat. Heres, cui nihil hæc de re constabat, rem distractam amplius redimere nequit; Quæritur igitur, Num Cajus heres teneatur rem ipsam (quod impossibile ei est) restituere; An verò ejusd. æstimationem? Respondit J.C. Ulp. si constet, defuncti heredem dolo in istâ re versatum non fuisse, ad rem ipsam restituendam cogi nõ posse; quin tamen ad æstimationem ejusd. rei rectè conveniatur, dubium nullum esse *d. l. i. §. fin. ff. h. s.*

X.

Venit in hanc actionem dolus 24. tantum, & culpa lata: Non verò levis & levis-sima, 25. multò minus casus fortuitus. 26.

24. Regula à Dd. traditur: In contractibus, qui solius dantis personam concernunt; dolus tantum & lata culpa præstanda est *arg. l. 5. §. 2. ff. commodat.* Cujus regulæ exemplum præbet hic noster contractus, ubi similiter tantum dolus & lata culpa præstari solet *d. l. 5. §. 2. l. i. §. ult. Et l. quod Nervia 32. ff. h. s.* Quid sit dolus, ostendit *l. i. §. 2. ff. d. dol. mal.* omnis videl. calliditas, fallacia, machinatio, ad circumveniendum, fallendum, decipiendum.

C

alte-

alterum adhibita : Culpa verò lata , magna & supi-
na negligentia, quando quis eam diligentiam non
adhibet, quam communis hominum natura desi-
derat : Vel, qui non intelligit id, quod omnes in-
telligunt *l. cedere 213. §. fin. & l. lata 223. ff. d. V. S.*
Hæc dicitur interdum propè dolum esse *l. si fidejuf-
sor 29. pr. ff. mandat. l. 1. §. 2. ff. de is, qui test. liber est.
ius. erit, &c. l. 7. §. 1. ff. d. suspect. tutor.* interdum
dolo proxima *l. cum res 47. §. 5. ff. d. legat. 1.* inter-
dum etiam simpliciter dolo *l. magna 226. ff. d. V. S.
& d. l. 32. ff. h. t.* Quod tamen cum grano salis acci-
piendum est, ut procedat in contractibus veris, &
quali, & delictis, pœnam pecuniariam continenti-
bus *dd. txx.* non verò in pœnâ corpori infligendâ
l. in lege 7. ff. ad L. Corn. d. sicar. ibi enim, ut dolus
verus interveniat, necesse est, nec sufficit, ignorantia
vel errore quamvis crassissimò quidquam fa-
ctum esse, *Dn. Rittersh. ad d. l. 23. c. 5.* Quod Dd.
etiam ad causas famosas extendunt, quæ capitali-
bus æquiparari solent *arg. l. isti quidem 8. §. 2. ff. quod
met. caus. gest. er.* Vide sis Schneidvv. *ad §. 6. n. 2. l.
de suspect. tutor. & Wefenb. in π. ff. d. his, qui not. in-
fam. n. 4.* Latam igitur culpam in nostro contractu
committit, quando quis non eandem diligentiam
rebus fidei suæ commissis adhibet, quàm in propri-
is adhibere solet *d. l. quod Nerva 32.* Veluti si rem
penes se depositam negligenter in scamno jacere
sinat, cum suas res in arcâ diligenter includat. Quod
si verò quis talem adhibet diligentiam, qualem ad-
hibere solet suis & propriis (unde communiter à
depositariis dici solet : *Ich wil es also verwahren/ als
wann es mein eigen were.*) omnino postea securus
erit, si rem ita custoditâ furto amiserit; quia depo-
nens,

nens, negligentiam amico rem custodiendam tradens,
non ei, sed suae ipsius facilitati id imputare debet *d.*
§. praeter ea 3. in fin. l. quib. mod. re. contrah. oblig. (25) 25.
Levis culpa est, cum quis non praestat eam diligentiam,
quam prudentes & diligentes patresfamilias
rebus suis adhibere solent *l. heredes 25. §. non tantum*
16. ff. famil. herisc. l. ea igitur 14. ff. d. pignorat act. Le-
visima, cum quis non eam adhibet diligentiam,
quam diligentissimus paterfam. reb. suis adhibet
l. in rebus 18. ff. commodat. Quod verò harum nulla,
sed tantum lata culpa praestari soleat, probatur *per*
d. §. 3. l. h. t. in verbis: Culpa nomine, id est, desidia ac
negligentiae non tenetur: ubi per vocabulum culpe in-
telligenda est Levis: cum & aliàs quoties simplici-
ter & absolute culpa fit mentio, ista intelligi soleat.
ut in d. §. 3. §. ult. l. d. societ. l. si servus 108. §. si quid
12. ff. d. legat. 1. &c. Et hoc regulariter obtineri so-
let. Fallit tamen regula in praeced. num. allata, I.
in eo deposito, ubi merces intervenit, sive honora-
rium: Nam tunc & levem praestare culpam deposita-
rius tenetur *d. l. 5. §. 2. l. 2. §. si in re deposita 24. ff. vi*
bon. raptor. quia ex mercede ista utilitas aliqua redit
ad depositarium, unde merito arctius obligatur,
quam alius, qui nihil planè commodi ex re deposti-
tâ sentit. *Ampl. Dn. Rittersh. ad L. 23. c. 3. pag. mihi.*
57. Non verò levisimam, ut opinatur Schneidvv.
ad §. 3. n. 17. Inst. quib. mod. re. contrah. oblig. Nec ob-
stat *c. fin. extr. d. deposit.* Nam illud generaliter cul-
pae mentionem facit; ideoq; de levi potius secun-
dum *d. l. 5. §. 2.* quam levisimam est accipiendum.
II. Si quis se deposito obtulit; Tunc enim non tan-
tum levem, sed & levisimam culpam praestare com-
pellitur *l. 1. §. saepe evenit 35. ff. h. t.* ubi vocabulum

Custodiæ non levem, sed levisimam denotat culpam: Hoc enim expressè innuit tam oppositio culpæ & casûs fortuiti, quàm expressa custodiæ à culpâ separatio, *Cl. & Exc. Dn. Ludvvell. in not. ad π. Wesenb. hic. num. fin. III.* Nisi causâ depositarii vel in favorem ejus, res penes ipsum sit deposita *d. l. 7. §. si pecunia 34.* De qua, ut & plurib. aliis videri potest *Dn. Rittersh. d. loco. (26)* Casus fortuiti (quibus videl. humana infirmitas resistere nequit *l. 1. §. 4. ff. d. O. & A.* quosq; nullū humanum consilium providere potest *l. 2. §. si eò tempore 7. ff. d. administr. rer. ad civit. pertin. & l. 6. C. d. pign. act.*) regulariter in nullo bonæ fidei iudicio præstari solent *§. 2. & §. ult. I. quib. mod. re contrah. oblig. d. l. 6. C. d. pign. act.* ideoq; si res hoc casu perierint, ad damnum resarciendum nullo modo cogi potest depositarius. Idem quoq; prospicitur in *d. Reform. Nor. tit. XV. L. 1. §.* Wo aber solche befohlene Haab vnd Güter vber sein gebührlichen vnd nothürfftigen Fleiß aus unversehnen Zufall/ als von Gewaltsam/ Feuer / Wasser oder dergleichen Unglück beschädiget würden/ oder gar vergiengen/darvumb ist er dem andern einige Widerlegung oder Erstattung zuthun/nicht schuldig. *Dixi: regulariter: Pacto* quippe id effici potest, ut etiam casus fortuiti sine præstandi *d. l. 6. C. d. pignorat. act. l. 1. C. d. commodat. & l. 1. C. depos.* Pactum enim dat legem contractui, ac depositarius præstationem casu fortuitorū in se suscipiens, id sibi imputari debet, qui arctius ultrò se obligavit, quàm aliàs teneretur; quia in ejusdem voluntate ab initio fuit, illud suscipere, vel non. Quod autem semel placuit, amplius displicere non debet *c. quod semel 21. d. R. 1. in 6.* cum contractus ab initio sint voluntatis, postea verò fiant
neces.

necessitatis arg. l. 5. C. d. O. & A. Hoc tamen, ut ipsi
 casus avertantur, evitenturq; , præstare nemo pot-
 est; id enim impossibile, sed ut æstimatio damni
 ita contingentis præstetur. Hic & illud disceptatur:
 U T R U M in conventionem de casibus fortuitis præ-
 standis singuli casus sint exprimendi, An verò suffi-
 ciat generaliter omnes, etiam insolitos, complecti?
 Posterius amplector cum Dn. Rittershus. ad d. l. 23.
 c. 3. arg. l. fistulas 78. ff. d. contrab. empt. & l. ex con-
 ducto 15. §. 1. ff. locat. Fachin. 1. controvers. 86. Dein-
 de limitatur quoq; , ut non procedat, si dolus aut
 culpa casum præcesserit l. 5. §. 4. ff. commod. Vel, si
 depositarius in morâ restituendi fuerit, & res, quam
 debebat tradere & restituere, inter moras perierit
 l. sin Asia 12. §. 3. ff. h. t. & l. quasitum 8. §. & genera-
 liter 6. ff. d. precar.

XI.

Contraria depositi actio 27. datur deposti-
 tario, quâ is expensas in rem depositam fa-
 ctas repetit. 28.

27. Quæ interdum appellari solet *contrarium* 27.
judicium, l. ei apud quem s. pr. ff. h. t. l. 1. & l. 6. §. ult.
 ff. d. his, qui not. infam. (28) Ad hoc enim instituta 28.
 est actio ista depositi contraria, ut id, quod impen-
 sarum nomine erogavimus, repetamus. E. G. Sem-
 pronius ante aliquot menses peregrè profectus,
 duos equos, quibus in itinere opus non habebat, a-
 pud me deposuit; quorum curam custodiamq; lu-
 bens ob amicitiam, diu inter nos cultam, suscepi.
 Postea accidit, ut is diutiùs, quàm promiserat,
 abesset. Ego interim, quia equi de vento vive-
 re non poterant, pro avenâ, foeno, & cæteris, ad
 necessariam equorû curam ac sustentationem per-
 tinen-

tinentibus, quatuor impendi aureos. Reversò Sempronio, petii, ut mihi prædictos aureos, quos in e-
 quos erogassem, reddat: qui tamen temerè & contra amici officium eosd. mihi reddere recusabat.
 Itaq; ego omninò existimo, ne officium, quod in
 aliena re suscepi custodiendâ, damnosum existat
 contra *l. si quis 7. ff. testam. quemad. aperiant. & l. si
 servus 61. s. quod verò 5. ff. d. furt.* me rectè aduersus
 Sempronium actionem instituere, ut mihi prædi-
 ctos quatuor aureos, impendiorum nomine ero-
 gatos, reddat ac restituat. *Adde Oldendorp. d. clas. 4. act. 23.* Obiter & hîc notandum, multùm differ-
 re actionem directam à contrariâ: quia in *illa* con-
 demnatus, si scil. depositum neget, & postea con-
 vincatur, fit infamis *l. 1. ff. d. his qui not. infam. & l. 10. C. depos.* Ratio est, quoniam hîc agitur de fidei-
 ruptâ, sive de dolo ac perfidiâ: cum dolo faciat is,
 qui rem alienam domino petenti restituere detre-
 ctat *l. 13. in fin. ff. h. t. & bonæ fidei non congruat,*
 abnegare id, quod quis accepit *l. 11. pr. ff. eod.* In *hâc*
 verò agitur tantùm de indemnitate depositarii,
 quam absq; perfidiæ notâ facili negotio præstare
 potest *l. furis 6. s. uli. ff. d. t. d. his, qui not. infam.* De-
 inde in *illa* etiam juratur in litem, *l. 1. s. in depositi
 20. ff. h. t.* in *hâc* verò non *l. 5. pr. ff. eod.* *Wesensb. in
 π. ff. ad h. t. num. fin.*

XII.

Finitur depositum Revocatione, 29. in-
 teritu rei depositæ, 30. & similibus, 31.

29. Hactenus pro instituti nostri ratione, quo-
 modo depositum subsistat, vidimus; Nunc paucis
 modos aliquot, quibus finiatur, attingemus. Quo-
 rum primus est *Revocatio*, quando nimirum depo-
 nens

nens rem à depositario iterum repetit; tunc enim statim post revocationem, expirat depositum: Quæ revocatio fieri potest, quando cunq; deponenti libuerit, & depositarius reddere depositum statim tenetur *l. pen. C. h. t.* (30) Quod fit, quando videlicet res, quæ deposita fuit, casu fortuito apud depositarium pereat: Tunc statim, quia ejusmodi casum nemo hominum providere & evitare potest, expirat depositum. (31) Utpote, cum expressè inter contrahentes convenit, ut fiat locatio - conductio, emptio venditio, vel alius contractus.

30.

31.

XIII.

Affine contractui huic est commodatum.

32. Pugnancia, Merces. 33. Compensatio,

34. Usus rei depositæ. 35.

32. Uterq; enim contractus est realis & juris gentium *§. 2. l. d. l. N. G. & C.* & in utroq; præter consensum, qui in omnibus contractibus aliàs requiritur, necessaria est rei præsentia, & traditio *d. l. 1. §. 3. ff. d. pact. & §. 2. & 3. l. quib. mod. re contrah. oblig.* uterq; etiam est gratuitus, *d. §. 2. ibi gratuitum enim debet esse commodatum, & §. 3. l. d. t.* Non tamè in omnib; conveniunt: Differt enim i. in eo, quod commodatū fiat ad certū & præscriptum usum *l. in commodato 17. §. 3. ff. commodat.* depositū verò ad custodiā tantum *l. 1. pr. ff. h. t. 2.* in commodato præstāda est omnis culpa & diligētia, in deposito verò dolus tantum & lata culpa *l. 5. §. 2. ff. commod. & c.* (33) Gratuitum hunc esse contractum, ex superioribus satis constat, ideoq; mercedem nullo modo admittit, & si interveniat pecunia, mercedis nomine numerata, desinit depositum, & fit locatio conductio

32.

33.

34. ductio, &c. (34.) Quamvis enim aliàs in omnibus actionibus tam bonæ fidei, quàm stricti juris, tam in rem, quàm in personam locum habeat compensatio, expressè tamen excipitur depositum *in l. fin. C. d. compensat. & l. 11. C. deposit.* (35.) De quo actum in posit. 9. num. 23. ubi vide.

COROLLARIA.

1. Consensus Parentum in nuptiis liberorum, qui sunt in eorum potestate, omninò est necessarius.
2. Idem dicendum de Jure Canonico.
3. An testes aliò quovis signò, præter annulum signare possint testamentum?
4. Testamentum tempore pestis còdicum, requirit septem testes.

F I N I S.

ULB Halle

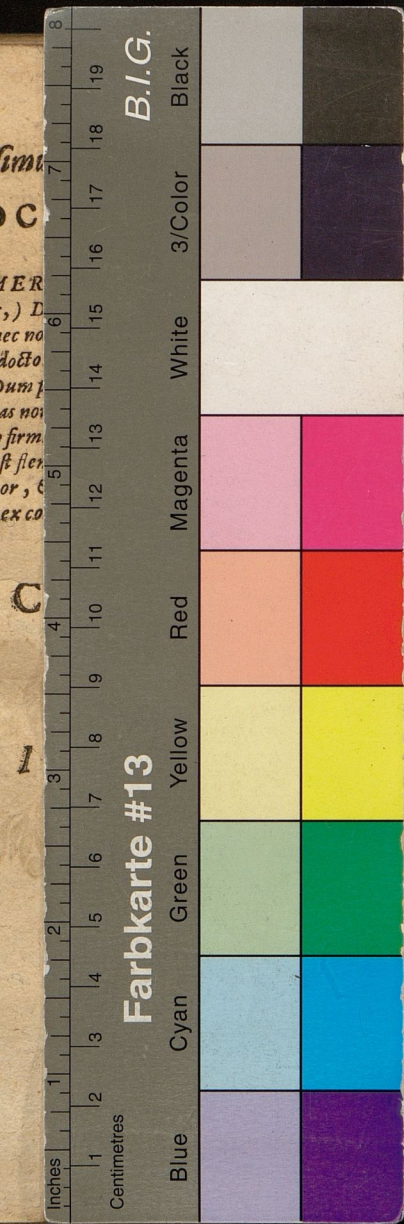
005 132 630

3

V017

18

P. 46. 48.

H. 15. num. 42.

1639/14

21

DISPUTATIO JURIDICA,
DE
DEPOSITO,

Quam.

D. O. M. A.

*Magnifico & Nobilissimo JCTORUM Ordine in
Celeberrima SALANA, consentiente
& approbante,*

PRÆSIDE

VIRO

Amplissimo, Consultissimo, Excellentissimo

DN. ERASMO UNGEPAUERO,
JCTO eminentissimo, Antecessore hujus Acade-
miæ Celeberrimo, Consiliario Saxonico gravissimo, Curia
Provincialis & Scabinatus Assessore dignissimo, Pa-
trono, Promotore, ac Præceptore suo omni
honoris & observantiæ cultu æter-
nùm prosequendo,

Publicæ ventilationi

In Acroaterio JCTORUM

ad d. IX. VIIIbr.

exponit.

**PAULUS Pöhler / ALTDORPHINUS
NORICUS.**

JENÆ

Imprimebat **ERNESTUS Steinmann/**
M. DC. XXXIX.

43